

گزارش کوتاه علمی

طبیعی استان آذربایجان شرقی نگهداری می‌شوند. قبلاً تنها گونه *M. insidiosuom* از ایران گزارش شده بود که با توجه به تغییرات به عمل آمده در تاکسونومی سرخرطومی‌های Apioninae نام علمی آن *Ischnopterapion insidiosuom* خواهد بود. سایر نواحی پراکنش گونه مذکور کشورهای آسیای میانه و سوریه گزارش شده است. بطور کلی تا کنون حدود ۱۵ گونه از سرخرطومی‌های جنس *Ischnopterapion* Bokor در منطقه پالئارکتیک معرفی شده‌اند که تعداد زیادی از آن‌ها از کشورهای اروپایی گزارش شده‌اند اما با توجه به وجود اسامی مترادف متعدد و برخی مشکلات تاکسونومیکی در برخی از جنس‌های خانواده Apionidae، در رابطه با تعداد گونه‌های معرفی شده نمی‌توان نظر قاطعی بیان نمود (2, 3). گونه *I. subglabrum* تا کنون از بخش‌های جنوبی اروپای مرکزی و برخی کشورهای منطقه Levant (شامل سوریه، لبنان، اردن و فلسطین اشغالی) گزارش شده است (3). از مشخصات ریخت‌شناختی گونه *I. subglabrum* به این موارد می‌توان اشاره نمود: بیشتر قسمت‌های بدن سبز متالیک، چشم‌های مرکب، آنتن‌ها و نوک پنجه‌ها قهوه‌ای. روستروم لوله‌ای کشیده با طول $1/4$ و $1/7$ برابر پیش‌گرده. در محل قاعده شاخک‌ها، روستروم در نرها اندکی عریض شده. شاخک‌ها باریک و کشیده. سطح پیش‌گرده دارای نقاط فرورفته درشت، در سمت قاعده دارای فرورفتگی طولی. بالپوش‌ها در سمت عقبی بدن عریض‌تر از وسط. سطح داخلی انتهای پیژیدیوم پوشیده از موهای سفید.

سرخرطومی‌های جنس *Ischnopterapion* عمدتاً بذرخوار گونه‌های مختلفی از گیاهان خانواده‌ی لگومینوز (Fabaceae) می‌باشند.

اولین گزارش سرخرطومی *Ischnopterapion subglabrum* (Col.: Apionidae) (Desbrochers, 1870) بذرخوار گون‌ها از ایران. مصطفی نیکدل^۱ و سید ابراهیم صادقی^۲. ۱- بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران؛ ۲- مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران؛ مسئول مکاتبات: mnikdel1374@gmail.com.

در بررسی حشرات بذرخوار گون‌های مراتع استان آذربایجان شرقی، در تابستان سال ۱۳۸۹ نمونه‌هایی از بذور آلوده به بذرخوار گونه‌های گون *Astragalus onobrychis* L. و *A. aureus* Wild به ترتیب در مراتع منطقه هوراند (ارتفاع ۱۳۰۰ متر) و پیست اسکی سهند (ارتفاع ۲۴۰۰ متر) جمع‌آوری و به آزمایشگاه منتقل گردید. نگهداری آن‌ها در آزمایشگاه (دمای حدود ۲۶ درجه سلسیوس و رطوبت نسبی حدود ۶۵ درصد) منجر به خروج گونه‌ای سرخرطومی بذرخوار از خانواده Apionidae گردید. سرخرطومی‌ها به الکل اتیلیک ۷۵٪ منتقل شده و سپس، توسط آقای Karel Schön در جمهوری چک به عنوان گونه *Ischnopterapion subglabrum* (Desbrochers, 1870) تعیین هویت گردید. این گونه متعلق به بالاخانواده Curculionoidea، خانواده Apionidae، زیر خانواده Apioninae، قبیله Oxystomatini است (1, 4). با توجه به منابع در دسترس، این گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. نمونه‌ها در کلکسیون حشرات مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور و نیز مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع

First report of *Ischnopterapion subglabrum* (Desbrochers, 1870) (Coleoptera: Apionidae), a seed-feeding pest of *Astragalus* in Iran. M. Nikdel¹✉, S. E. Sadeghi². 1- Forests and Rangelands Research Department, East Azarbaijan Agricultural and Natural Resources Research Center, AREEO, Tabriz, Iran; 2- Research Institute of Forests and Rangelands, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran. Corresponding author: mnikdel1374@gmail.com✉.

During the study of seed predator insects of milkvetches (*Astragalus* species) in East-Azarbaijan province rangelands (In the summer of 2010), some specimens of infected seeds were collected on *Astragalus onobrychis* L. and *A. aureus* Wild (Fabaceae) from Horand (altitude 1300 m) and Sahand ski resort (altitude 2400 m) rangelands, respectively. Rearing was made in the entomological laboratory (24°C and 65% humidity) which led to the emergence of a seed weevil species of the family Apionidae. The emerged beetles were preserved in ethanol 75% and prepared for identification. The specimens were identified as *Ischnopterapion subglabrum* (Desbrochers) by Karel Schone in Czech Republic. This species belongs to the superfamily Curculionoidea, family Apionidae, subfamily Apioninae, tribe Oxystomatini (1, 4) and according to available sources, is new record for Iranian fauna. Specimens deposited in the insect collection of Research Center of Agriculture and Natural Resources of East-Azarbaijan Province, and Research Institute of Forests and Rangelands, Tehran, Iran. Previously, only the species *M. insidiosum* was reported from Iran, that the changes made in the taxonomy of Apioninae, its scientific name will be *Ischnopterapion insidiosum*. Other areas of distribution of *I. insidiosum*, CIS

countries and Syria have been reported. So far, about 15 species of the genus *Ischnopterapion* have been introduced from the Palearctic region that many of them have been reported in European countries, but given the several synonym names and some taxonomic difficulties in some genera of the family Apionidae, in relation to the number of introduced species in this family cannot be expressed in terms of decisive (2, 3). *Ischnopterapion subglabrum* so far has been reported from southern parts of central Europe and some countries in the Levant region including Syria, Lebanon, Jordan and Palestine (3). This species is mostly seed predator of leguminous plants.

Morphological characteristics of *I. subglabrum* were as the following items: Most parts of the body metallic green. Compound eyes, antennae and tarsi brown. Rostrum elongated and tubular, 1.4-1.7 times as long as pronotum, in males slightly wider at the base of the antennae. Antennae longer and narrower. Pronotum usually not narrowing based and apical, coarsely punctate. Elytra widened behind middle. White hairs present over the inner surface of pygidial apex.

Ischnopterapion species are mainly seed predators of leguminous plants.

References

- (1) LEGALOV, A. A., Entomological Review, No. 3: 357–367, 2001.
- (2) LÖBL, I. and A. SMETANA, Catalogue of Palaearctic Coleoptera Vol.7. Stenstrup, Apollo Books. 373 pp., 2011.
- (3) WANAT, M., Genus, No.3: 493-501, 2007.
- (4) WANAT, M., A. PODLUSSÁNY and K. SCHÖN, ZooKeys, No.174: 49–61, 2012.